

K O R R A L D U S

27. detsember 2017 nr 1-3/17/3115

Maavara kaevandamiseks keskkonnaloa andmine Borrby kruusakarjääri mäeeraldisele ja keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

I. ASJAOLUD

Vormsi Vallavalitsus (registrikood 75022427, aadress Hullo küla, Vormsi vald, Lääne maakond, 91301) esitas Keskkonnaametile 21.12.2016 maavara kaevandamiseks keskkonnaloa (edaspidi *kaevandamisluba*) taotluse (registreeritud 21.12.2016 Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis nr 12-2/16/14985).

Vormsi Vallavalitsus taotleb kaevandamisluba Borrby kruusamaardla (registrikaardi number 935) Borrby kruusakarjääri mäeeraldisele ehituskruusa ja ehitusliiva kaevandamiseks. Maardla põhimaavaraks on ehituskruus. Maavara kasutusalaadeks on teedeehitus ja tsiviilehitus. Borrby kruusakarjääri mäeeraldis asub Lääne maakonnas Vormsi vallas Borrby külas Vormsi Vallavalitsusele kuuluval katastriüksusel Borrby karjäär (katastritunnus 90701:001:0633, 100% mäetööstusmaa). Taotletava mäeeraldise pindala on 7,94 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 8,94 ha. Taotletav loa kehtivusaeg on 15 aastat.

Riigilõiv 500 € on tasutud 13.10.2016 riigilõivuseaduse § 123 lõike 1 kohaselt.

Seisuga 01.08.2015 on taotletava mäeeraldise piires ehituskruusa aktiivse tarbevaru kogus 115,5 tuh m³ ja kaevandatav varu on 112,5 tuh m³ ja ehitusliiva aktiivse tarbevaru kogus 30,0 tuh m³, millest kaevandatav varu on 30,0 tuh m³. Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks taotletakse 10 tuh m³.

Maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi *KeÜS*) 5. peatükki, arvestades MaaPS erisusi.

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse kaevandamisloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jätab kaevandamisloa taotluse menetlusse võtmise ning samuti kaevandamisloa andmise eelnõu valmimise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuseks puudub piisav avalik huvi.

Alates 01.01.2017 hakkas kehtima MaaPS ja selle alamaktide muudatus. MaaPS § 130 lõige 2 sätestab, et enne seadusemuudatuse jõustumist esitatud loa taotlusele kohaldatakse taotluse menetlusse võtmise ajal kehtinud menetlusõigusnorme, kui käesoleva seaduse jõustumise ajaks on selles menetluses algatatud keskkonnamõju hindamine või loa andja on andnud eelhinnangu tegevuse olulise keskkonnamõju kohta. Eelhinnang antakse käesoleva korralduse eelnõu lisas 1, seega ei ole seda enne 01.01.2017 antud.

Tulenevalt eelnevast, menetleb Keskkonnaamet esitatud kaevandamisloa taotlust edaspidistes menetlusetappides kehtiva seaduse ja sellest tulenevate menetlusõigusnormide alusel.

Keskkonnaministri 23.01.2017 määruse nr 4 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa taotluse esitamise kord ning taotluse vorm ja täpsustatud nõuded taotluse kohta ning üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa vorm“ § 7 kohaselt eelpoolnimetatud määruse jõustumisest (määrus jõustus 28.01.2017) kuni 2017. aasta 15. maini esitatud taotlused, mis vastavad taotluse koosseisu ja vormi kohta kuni 2017. aasta 1. jaanuarini kehtinud nõuetele, loetakse käesoleva määruse nõuetele vastavaks.

Kaevandamisloa taotlus on 21.06.2017 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja Keskkonnaameti kodulehel. Keskkonnaamet võttis kaevandamisloa menetlusse 26.06.2017 kirjaga (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 26.06.2017 nr 12-2/17/7739) ja palus lisainformatsiooni.

Vormsi Vallavalitsus edastas informatsiooni 26.06.2017 kirjaga nr 7-8/10/2017-1 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 26.06.2017 nr 12-2/16/14985-3).

Keskkonnaamet teavitas kaevandamisloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid 26.06.2017 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 26.06.2017 nr 12-2/17/7736), 28.06.2017 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 28.06.2017 nr 12-2/17/7872) ja 29.06.2017 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 29.06.2017 nr 12-2/17/7962) kirjadega.

Keskkonnaamet saatis 28.09.2017 kirjaga (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 28.09.2017 nr 12-2/16/14985-4) kaevandamisloa taotluse, taotluse kohta tehtava otsuse ja loa eelnõu arvamuse saamiseks kaevandamiskoha kohalikule omavalitsusele.

Vormsi Vallavolikogu nõustus 16.11.2017 otsusega nr 27 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 17.11.2017 nr 12-2/17/2153-8) kaevandamisloa andmisega Borrby kruusakarjääri mäeeraldisele.

Keskkonnaamet saatis 22.11.2017 maavara kaevandamise loa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks maavarade komisjonile (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 22.11.2017 nr 12-2/17/13142). Maavarade komisjon nõustus 11.12.2017 protokollilise otsusega nr 17-189 kaevandamisloa andmisega Borrby kruusakarjääri mäeeraldisele.

Kooskõlas MaaPS § 1 lõigetega 3 ja 4, HMS §-dega 40, 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet 22.11.2017 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks kaevandamisloa andmise korralduse eelnõu ning andis 24.11.2017 kirjadega (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 24.11.2017 nr 12-2/17/13222 ja 24.11.2017 nr 12-2/17/13229) menetlusosalistele teada haldusakti eelnõu valmimisest. Arvestades asjaolu, et avalikkusel peab olema HMS § 49 lõike 2 ja KeÜS § 48 lõike 4 kohaselt võimalus eelnõuga tutvuda vähemalt kaks nädalat, määras Keskkonnaamet eelnõudele ettepanekute ja/või vastuväidete esitamise ajaks kaks nädalat eelnõu kätte saamisest arvates. Ettepanekuid ja/või vastuväiteid ei laekunud.

HMS § 40 lõike 1 järgi annab loa andja enne haldusakti andmist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamused ja vastuväited.

II. KAALUTLUSED

Vastavalt MaaPS § 49 lõikele 1 esitab taotleja kaevandamisloa saamiseks kaevandamisloa andjale taotluse. MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet. Vastavalt MaaPS § 49 lõikele 6 ja 7 saadab loa andja kaevandamisloa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohalikule omavalitsusele ja maavarade komisjonile, kes teatavad oma arvamusest kirjalikult.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le, keskkonnaministri 23.01.2017 määrusele nr 4 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa taotluse esitamise kord ning taotluse vorm ja täpsustatud nõuded taotluse kohta ning üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa vorm“ ning pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks.

Keskkonnaministri 23.01.2017 määruse nr 4 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa taotluse esitamise kord ning taotluse vorm ja täpsustatud nõuded taotluse kohta ning üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa vorm“ § 6 lõike 3 punkti 1 kohaselt kui luba antakse uuel määraldisel kaevandamiseks, kantakse loa vormile taotluse vormile märgitud maavara kogus.

Kaevandamisloa taotlust on kontrollinud keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötaja 27.12.2016 kiri nr 9-3/16/23779 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 27.12.2016 nr 12-2/16/14915) ja 22.05.2017 kiri nr 9-3/16/9180 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 22.05.2017 nr 12-2/17/2153-5).

2.1. Keskkonnamõju hindamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi ka KeHJS¹) § 6 lõike 2 punkti 2 ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 3 punkti 4 kohaselt peab loa andja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamisel kuni 25 ha suurusel alal on oluline keskkonnamõju ning kaaluma keskkonnamõju hindamise algatamise vajalikkust.

KeHJS § 6 lõigete 2² ja 3¹ kohaselt otsustatakse KMH vajalikkus lähtudes KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindangu tulemusest (vt lisa 1) ja KeHJS § 6 lõikes 3¹ nimetatud asjaomaste asutuste seisukohtadest (seisukohad ning selgitused nendega arvestamise või arvestamata jätmise kohta, vt punkt 2.3):

¹ Vastavalt KeHJS § 56 lg 12 kohaldatakse taotluse esitamise ajal kehtinud KeHJS redaktsiooni kehtivususega 20.11.2016-31.12.2016

- 2.2.1 kavandatav tegevuskoht ei asu Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega ei mõjutata kaitsealasid, Natura 2000 võrgustiku alasid ega kaitsealuseid liike;
- 2.2.2 eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei mõjuta põhjavee režiimi;
- 2.2.3 eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamisega eeldatavalt ei ületata piirmäärasid õhusaaste, müra ja vibratsiooni osas;
- 2.2.4 kaevandatud on kvalitatiivselt hiljem taastatav korrastamisega

Seega puudub kavandataval tegevusel eeldatavasti oluline keskkonnamõju.

2.2. Kaalutlused loa andmisel

Kaevandamisloa andmise menetlusele kohaldatakse HMS avatud menetluse sätteid ja KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS erisusi.

Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Tulenevalt MaaPS § 50 lõikest 6 tuleb kaevandamisloa taotlemisel taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab kaevandamisloa taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmete kohta. Kui jäätmed tekivad kaevandamise käigus, siis jäätmeseaduse § 42¹ lõike 3 punkti 1 alusel esitatakse kaevandamisjäätmekava loa andjale kinnitamiseks koos asjaomase loa taotlusega, lähtudes MaaPS kehtestatud nõuetest. Jäätmeseaduse § 7¹ lõike 1 kohaselt loetakse kaevandamisjäätmeteks jäätmed, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena. Vormsi Vallavalitsus esitas koos maavara kaevandamise loa taotlusega kaevandamisjäätmekava.

Keskkonnaamet kiitis Borrby kruusakarjääri mäeeraldise kaevandamisjäätmekava heaks jäätmebüroo juhataja 08.11.2017 korraldusega nr 1-3/17/2810.

MaaPS § 55 lõige 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Vormsi Vallavalitsus ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga 25.06.2017 ja 18.11.2017).

Kaevandamisloa taotlust on kontrollinud keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja 27.12.2016 kiri nr 9-3/16/23779 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 27.12.2016 nr 12-2/16/14915).

Maa-amet märkis 27.12.2016 kirjas, et maavara kaevandamise loa taotlusmaterjalides on mäeeraldise plaanile märgitud mäeeraldise piiripunkti nr 2 koordinaadid vigaselt, mistõttu ei ole võimalik nende alusel mäeeraldise ruumikuju moodustada. Teenindusmaa tegelik pindala mäeeraldise plaanile märgitud koordinaatide järgi on 9,03 ha, mis erineb taotlusesse ning plaanile märgitud tärkpindalast (8,94 ha) 0,09 ha võrra.

Maa-amet tõi 27.12.2016 kirjas välja, et taotletav mäeeraldis hõlmab Borrby kruusamaardla ehituskruusa aktiivse tarbevaru 1 plokki ja ehitusliiva aktiivse tarbevaru 2 plokki, hõlmates 1 plokki osaliselt. Taotlusmaterjalides seletuskirja kohaselt on mäeeraldisel piir moodustatud üksuse 90701:001:0633 piiri järgi, mistõttu jääb 1 plokist hõlmamata põhjaosas 0,01 ha ja lõunaosas 0,03 ha (kokku 0,04 ha). Ühtlasi on seletuskirjas kirjeldatud, et kokku jääb 1 plokist mäeeraldisega hõlmamata 0,5 tuhat m³ ehituskruusa aktiivset tarbevaru.

Maa-amet märkis 27.12.2016 kirjas, et tema andmetel jääb mäeeraldisega hõlmamata 1 plokist 0,05 ha suurune ala (sh 0,01 ha põhjaosast ja 0,04 ha lõunaosast). Maa-amet palus üle vaadata mäeeraldisel lõunapiir, sest kaevandite K-11 ja K-13 jääb põhjendamatult väljapoole üksust 90701:001:063 umbes 1,5 m laiune riba 1 plokist. Sealjuures on vigaselt koostatud ka läbilõike VI-VI' skeem, sest kaevand K-10 jääb kindlasti väljapoole mäeeraldist (sama käib ilmselt ka K-11 kohta).

Maa-amet märkis 27.12.2016 kirjas, et taotluse vormile (punkti 7.1) on märgitud ehituskruusa koguseks 115,6 tuhat m³. Keskkonnaministri käskkirjaga 22.10.2015 nr 961 kinnitati 1 plokki ehituskruusa varuks 116 tuhat m³. Maa-amet märkis, et kui 1 plokist jääb välja 0,5 tuhat m³ varu, siis korrektne on loa vormile märkida ehituskruusa koguseks 116-0,5=115,5 tuhat m³.

Keskkonnaamet tagastas kaevandamisloa taotlusmaterjalid, 06.02.2017 kirjaga (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 06.02.2016 nr 12-2/17/2153) paludes Borrby kruusakarjääri maavara kaevandamise loa menetlemiseks esitada korrigeeritud maavara kaevandamise loa taotlusmaterjalid korrektsete graafiliste lisade ja varudega.

Keskkonnaamet märkis 06.02.2017 kirjas, et vastavalt maapõueseaduse § 50 lõikele 6 kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmekogumid, mida ladustatakse mäeeraldisel teenindusmaal, mis ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses, tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava. Kui eelpoolnimetatud kaevandamisjäätmekogumid kaevandamise käigus ei teki, tuleb esitada kirjalik selgitus kaevandamisjäätmekogumite mittetekkumise kohta.

Keskkonnaamet palus 06.02.2017 kirjaga esitada korrigeeritud kaevandamisloa taotlusmaterjalid kuupäevaks 06.03.2017, mida Vormsi Vallavalitsus soovis 06.03.2017 kirjaga nr 7-8/6/2017-1 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 06.03.2017 nr 12-2/17/2153-2) pikendada kuni 10.03.2017.

Keskkonnaamet nõustus 06.03.2017 kirjaga (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 06.03.2017 nr 12-2/17/2153-3) tähtaja pikendamisega.

Vormsi Vallavalitsus esitas korrigeeritud kaevandamisloa taotlusmaterjalid 06.03.2017 kaaskirjaga nr 7-8/6/217-2 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 09.03.2017 nr 12-2/17/2153-4).

Korrigeeritud kaevandamisloa taotlust on kontrollinud keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötaja 22.05.2017 kiri nr 9-3/16/9180 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 22.05.2017 nr 12-2/17/2153-5).

Maa-amet märkis 27.12.2016 ja 22.05.2017 kirjades, et taotletava mäeeraldisel teenindusmaalaosas paikneb nimetu elektriõhuliin (VID kood FID1285653; kaitsevöönd 10 m liini teljest), mis lõunaosas läbib ka mäeeraldist. Taotlusele on lisatud elektripaigaldise omaniku kooskõlastus.

Maa-amet märkis 27.12.2016 ja 22.05.2017 kirjades, et taotletavast mäeeraldisest ja selle teenindusmaast idapool kulgeb avalikus kasutuses olev kohalik Hullo-Borrby sadama tee nr 9070002, mille äärmise sõiduraja välimisest servast jääb mäeeraldis ja selle teenindusmaa vastavalt umbes 5 m ja 3 m kaugusele. Kaevandamisloa taotlusele on lisatud Vormsi Vallavalitsuse

17.08.2015 kiri nr 7-8/1/2015-2, millega Vormsi Vallavalitsus kooskõlastab Borrby karjääris maavara aktiivse tarbevaru arvelevõtmise ja kaevandamise Hullo-Borrby sadama tee ja Östery tee kaitsevööndis 5 m kaugusel tee servast.

Maa-amet märkis 27.12.2016 ja 22.05.2017 kirjades, et taotletavast mäeeraldisest ja selle teenindusmaast idasuunda vastavalt 10 m ja 7,7 m kaugusele jääb Väinamere hoiuala (Läänemaa; keskkonnaregistri kood KLO2000241).

Keskkonnaamet märgib, et Borrby mäeeraldis piirneb idast Väinamere hoiualaga (Vabariigi Valitsuse 18.05.2007 määrus nr 155 "Vabariigi Valitsuse 28.02.2006 määruse nr 59 "Hoiualade kaitse alla võtmine Lääne maakonnas" muutmise"), mis kuulub ühtlasi Natura 2000 alade võrgustikku Väinamere loodus- ja linnualana.

Väinamere hoiuala kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide ning II lisas nimetatud liikide kaitse ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta I lisas nimetatud liikide, samuti I lisast puuduvate rändlinnuliikide elupaikade kaitse. Väinamere loodusala kaitse-eesmärk on loodusdirektiivi I lisas nimetatud elupaigatüüpide ja II lisas nimetatud liikide kaitse. Väinamere linnuala kaitse-eesmärk on linnudirektiivi I lisas nimetatud linnuliikide ja I lisast puuduvate rändlinnuliikide elupaikade kaitse.

Borrby mäeeraldisega piirneval alal Väinamere hoiualal on inventeeritud kaitstav poollooduslik kooslus, elupaigatüüp kadastik (5130).

Looduskaitseseaduse (edaspidi LKS) § 32 lõike 2 järgi on hoiualal keelatud nende elupaikade ja kasvukohtade hävitamine ja kahjustamine, mille kaitseks hoiuala moodustati ning kaitstavate liikide oluline häirimine, samuti tegevus, mis seab ohtu elupaikade, kasvukohtade ja kaitstavate liikide soodsa seisundi. LKS § 3 lõike 1 järgi loetakse loodusliku elupaiga seisund soodsaks, kui selle looduslik levila ja alad, mida elupaik oma levila piires hõlmab, on muutumatu suurusega või laienemas ja elupaigale tüüpiliste liikide seisund on soodus. LKS § 3 lõike 2 järgi loetakse liigi seisund soodsaks, kui selle asurkonna arvukus näitab, et liik säilib kaugemas tulevikus oma looduslike elupaikade või kasvukohtade elujõulise koostisosana, kui liigi looduslik levila ei kahane ning liigi asurkondade pikaajaliseks säilimiseks on praegu ja tõenäoliselt ka edaspidi olemas piisavalt suur elupaik.

Võttes arvesse, et kogu mäeeraldisel kaevandatav varu paikneb pealpool põhjavee taset ning käesoleva kaevandamisloa korralduses määratud täiendavaid tingimusi, on Keskkonnaamet on arvamisel, et kruusa ja liiva kaevandamine tõenäoliselt ei kahjusta kaitstavat elupaigatüüpi.

Kaevandamisloa taotlus on 21.06.2017 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja Keskkonnaameti kodulehel. Keskkonnaamet võttis kaevandamisloa menetlusse 26.06.2017 kirjaga (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 26.06.2017 nr 12-2/17/7739) ja palus samas informatsiooni naaberkatastriüksuste omanike aadresside osas.

Vormsi Vallavalitsus edastas eelpoolnimetatud aadressid 26.06.2017 kirjaga nr 7-8/10/2017-1 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 26.06.2017 nr 12-2/16/14985-3).

Keskkonnaamet teavitas kaevandamisloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid 26.06.2017 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 26.06.2017 nr 12-2/17/7736), 28.06.2017 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 28.06.2017 nr 12-2/17/7872) ja 29.06.2017 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 29.06.2017 nr 12-2/17/7962) kirjadega.

Avalikustamise käigus tulid arvamused, ettepanekud ja küsimused ühe isiku poolt 25.07.2017 kirjaga (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 25.07.2017 nr 12-2/17/2153-6), millele Keskkonnaamet vastas 07.08.2017 kirjaga (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 07.08.2017 nr 12-2/17/2153-7).

Eraisik esitas 25.07.2017 kirjas järgmised küsimused:

- 1) kuidas kavatseb vald lahendada tolmu ja teekatte seisukorra probleemi karjääri kasutamise puhul, tundes samuti muret karjääri tööaegade suhtes;
- 2) milline saab olema päevane maksimaalne kaevandataav maht, soovides autokoormate arvu piirata;
- 3) kuidas kasutab vald maavara ning mis tingimustel saab valla kodanik kasutada kaevandatavat maavara;
- 4) kuidas ning milline institutsioon teostab kaevandamise järelvalvet

Keskkonnaamet vastas 07.08.2017 kirjas esitatud küsimustele järgmiselt:

- 1) Keskkonnaamet küsis 27.06.2017 kirjaga (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 27.06.2017 nr 12-2/17/7807) loa taotlejalt eksperthinnangut, kuidas mõjutab taotletava tegevusega kaasnev müra ja tolmu hooneid Lill-Kråka, Östery vkt 24 ja Kivihindersi katastriüksustel, samuti Borrby küla ning millised on leevendusmeetmed ülenormatiivse müra ja tolmu ärahoidmiseks. Kui eksperthinnangus on nähtud ette meetmed müra ja tolmu mõjude leevendamiseks/vältimiseks, lisab Keskkonnaamet need maavara kaevandamise loa täiendavateks tingimusteks;
- 2) päevast maksimaalset kaevandamise mahtu ei ole võimalik maavara kaevandamise loas määrata;
- 3) maavara kaevandamise loa taotlusmaterjalide seletuskirja kohaselt on Borrby kruusakarjääri mäeeraldise kasutuselevõtmise eesmärgiks Vormsi valla varustamine kruusa ja liivaga, mida kavandatakse kasutada teedehituses ja tsiviilehituses. Informatsiooni saamiseks kaevandatava maavara kasutamise osas Vormsi saare elanikule palus Keskkonnaamet eraisikul pöörduda Vormsi Vallavalitsuse poole;
- 4) riiklikku järelvalvet kaevandamistegevuse üle teostavad Keskkonnainspektsioon ja Tehnilise Järelevalve Amet.

Keskkonnaamet palus 27.06.2017 kirjaga (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 27.06.2017 nr 12-2/17/7807) eksperthinnangut, kuidas mõjutab taotletava tegevusega kaasnev müra ja tolmu hooneid Lill-Kråka, Östery vkt 24 ja Kivihindersi katastriüksustel, samuti Borrby küla ning millised on leevendusmeetmed ülenormatiivse müra ja tolmu ärahoidmiseks.

Vormsi Vallavalitsus palus 27.07.2017 kirjaga nr 7-8/10/2017-5 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 27.07.2017 nr 12-2/17/7807-2) eksperthinnangu esitamise tähtaega pikendada.

Keskkonnaamet nõustus 02.08.2017 kirjaga (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 02.08.2017 nr 12-2/17/7807-3) tähtaja pikendamisega.

Keskkonnaamet tegi 30.06.2017 kirjaga (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 30.06.2017 nr 12-2/17/7993) ettepaneku tulenevalt ümbritsevast maastikust, taotletava kaarjääri asukohast ning asjaolust, et taotletav karjäär külgneb Väinamere hoiualaga, Borrby kruusakarjääri korrastamise suunaks määrata rohumaa ja metsamaa.

Vormsi Vallavalitsus nõustus 05.07.2017 kirjaga nr 7-8/10/2017-4 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 05.07.2017 nr 12-1/17/7993-2) Keskkonnaameti eelpoolnimetatud ettepanekuga.

Vormsi Vallavalitsus esitas OÜ Inseneribüroo STEIGER poolt koostatud eksperthinnangu esitatud „Borrby kruusakarjääris kaevandamisega kaasneva müra ja tolmu eksperthinnang. Töö nr 17/1923.“ (edaspidi *eksperthinnang*) 22.08.2017 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 22.08.2017 nr 12-2/17/7807-4).

Vastavalt eelpoolnimetatud eksperthinnangule ei ole kavandatava tegevuse realiseerumisel ette näha selliste müratasemete ja tolmu heitkoguste tekkimist, mis ületaksid seaduses kehtestatud normatiivseid väärtusi ning põhjustaksid olulist negatiivset keskkonnamõju antud piirkonnas. Prognoositud tulemused on konservatiivsed ning arvestades taotletavat kaevandamise keskmist aastamäära ja karjääri teeninduspiirkonda, osutub reaalne keskkonnamõju ilmselt väiksemaks. Vastavalt eksperthinnangule on siiski soovituslik tegelikku müra ja tolmu levikut kontrollida hilisema seire käigus. Keskkonnaamet lisas käesoleva korralduse eelnõusse täiendava tingimusena müra- ja tolmutasemete seire lähimate elamute juures.

MaaPS § 55 lõike 2 punkti 10 alusel keeldutakse kaevandamisloa andmisest, kui kaevandamine on vastuolus riigi huvidega. Vabariigi Valitsuse 10.03.2011 korraldusega nr 127 on kiidetud heaks „Ehitusmaavarade kasutamise riiklik arengukava 2011-2020“. Arengukavas käsitletakse riigi huvi järgmiselt: „Ehitusmaavaradest lähtudes on riigi huvi tagada tarbijate, eelkõige riigi infrastruktuuri ehitusobjektide nõuetekohane ja majanduslikult optimaalne varustamine kvaliteetsete ehitusmaavaradega, luua tingimused kaevandamise ja kasutamise tehnoloogia igakülgsuks arenguks, võttes tarvitusele kõik meetmed ehitusmaavarade ratsionaalseks kasutamiseks ning maavara ja keskkonna kaitsmiseks“.

Tulenevalt „Juhend riiklike huvide kaalumiseks ehitusmaavarade kaevandamis- ja uuringulubade taotluste menetlemisel lähtuvalt varustuskindluse aspektist“ seletuskirja punktist 4.1.2, otsustatakse taotluse üle arvestamata riigi huve varustuskindluse aspektist, kui taotletakse eraomandisse kuuluva maavara kaevandamise luba.

Borrby kruusakarjäär asub munitsipaalmaal. Karjääris kaevandati 1980-ndatel aastatel. Viimased 20 aastat ei ole karjäärist kaevandatud. Tegemist on vana, korrastamata karjäärialaga, mille varu ei ole ammendatud.

Vormsi Vallavalitsus taotleb kaevandamisluba Vormsi valla varustamiseks kruusa ja liivaga.

Antud taotluse puhul on tagatud eelpool nimetatud tingimused, kuna taotletava ala piires on jääkvaru väljamata, loa andmine tagaks kaevandatud alade nõuetekohane korrastamise ning oleks välditud ebaotstarbekate jääkplokkide tekkimine.

Eelnevast tulenevalt on Keskkonnaamet seisukohal, et taotletav tegevus ei ole vastuolus riigi huvidega.

Vabariigi Valitsuse 23.10.2008 määruse nr 155 „Katastriüksuse sihtotstarvete liigid ja nende määramise kord“ § 6 punkti 11 järgi peab maavara (v.a turba) kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve olema mäetööstusmaa. Borrby karjääri maaüksuse sihtotstarve on 100% mäetööstusmaa.

Keskkonnaamet saatis 28.09.2017 kirjaga (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 28.09.2017 nr 12-2/16/14985-4) kaevandamisloa taotluse, taotluse kohta tehtava otsuse ja loa eelnõu arvamuse saamiseks kaevandamiskoha kohalikule omavalitsusele.

Vormsi Vallavolikogu nõustus 16.11.2017 otsusega nr 27 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 17.11.2017 nr 12-2/17/2153-8) kaevandamisloa andmisega Borrby kruusakarjääri mäeeraldisele.

Keskkonnaamet saatis 22.11.2017 maavara kaevandamise loa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks maavarade komisjonile (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 22.11.2017 nr 12-2/17/13142). Maavarade komisjon nõustus 11.12.2017 protokollilise otsusega nr 17-189 kaevandamisloa andmisega Borrby kruusakarjääri mäeeraldisele.

Kooskõlas MaaPS § 1 lõigetega 3 ja 4, HMS §-dega 40, 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet 22.11.2017 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks kaevandamisloa andmise korralduse eelnõu ning andis 24.11.2017 kirjadega (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 24.11.2017 nr 12-2/17/13222 ja 24.11.2017 nr 12-2/17/13229) menetlusosalistele teada haldusakti eelnõu valmimisest. Arvestades asjaolu, et avalikkusel peab olema HMS § 49 lõike 2 ja KeÜS § 48 lõike 4 kohaselt võimalus eelnõuga tutvuda vähemalt kaks nädalat, määras Keskkonnaamet eelnõudele ettepanekute ja/või vastuväidete esitamise ajaks kaks nädalat eelnõu kätte saamisest arvates. Ettepanekuid ja/või vastuväiteid ei laekunud.

HMS § 40 lõike 1 järgi annab loa andja enne haldusakti andmist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

2.3. Täiendavate tingimuste seadmine

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja – vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). Tulenevalt MaaPS § 56 lõike 1 punktist 9, lõike 2 punktist 5 ja keskkonnaministri 23.01.2017 määruse nr 4 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa taotluse esitamise kord ning taotluse vorm ja täpsustatud nõuded taotluse kohta ning üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa vorm“ § 6 lõikest 4 märgitakse kaevandamisloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded.

Taotletava mäeeraldisel teenindusmaa idaosas paikneb nimetu elektriõhuliin (VID kood FID1285653; kaitsevöönd 10 m liini teljest), mis lõunaosas läbib ka mäeeraldist. Taotlusele on lisatud elektripaigaldise omaniku kooskõlastus.

Imatra Elekter AS kooskõlastas 11.09.2015 kirjaga Borrby- Österi elektriliini kaitsevööndis asuva liiva-kruusa varu arvele võtmise ja kaevandamise alljärgnevatel tingimustel:

- 1) elektriliini mastide ja tugede ümbrusest võib kaevandada mitte ligemal kui 6 meetrit, et säilitada eelpoolnimetatute püsikindlus;
- 2) elektriliini all kaevandamisel tagamaks ohutu töö teostamine ei tohi kaevandatava seadme ükski tööorgan ulatuda elektriliinile lähemale kui 2 meetrit;
- 3) elektriliini kaitsevööndis tehtava töö korral tuleb tagada paigaldise terviklikkuse säilimine. Elektriliini või taristu vigastamisel peab töö teostaja kandma kõik kulud paigaldise tööseisukorra taastamiseks;
- 4) tööde teostamisest elektriliini kaitsevööndis (10 meetrit elektriliini teljest kummalegi poole) eelnevalt teavitada Imatra Elekter AS-i kirjalikult või e-maili teel märkides ära tööde teostamise aja;
- 5) kui tekib vajadus elektriliini teisaldamiseks peab töövõtja kandma kõik kulud sellise töö teostamiseks.

Keskkonnaamet lisab eelpoolnimetatud tingimused kaevandamisloa nr L.MK/330033 täiendavateks tingimusteks.

Vastavalt kaevandamisloa taotlusmaterjalidele on tolmu leviku tõkestamiseks otstarbekas kuival ja tuulisel perioodil regulaarselt niisutada karjääri väljaveoteed.

Tulenevalt eelnevast lisab Keskkonnaamet kaevandamisloale nr L.MK/330033 järgneva täiendava tingimuse:

- 1) purustus-sorteerimissõlme töö on ilma niisutussüsteemita keelatud;
- 2) kasta karjääris kaevise transportimisel ja killustiku tootmisel kasutatavaid teid, samuti mäeeraldise põhjaosast väljuvat väljaveoteed 100 meetri ulatuses mäeeraldise piirist.

Tulenevalt OÜ Inseneribüroo STEIGER poolt koostatud ja 22.08.2017 Vormsi Vallavalitsuse poolt esitatud eksperthinnangule, määrab Keskkonnaamet kaevandamisloasse järgmised täiendavad tingimused:

- 1) purustus-sorteerimissõlme töö on ilma niisutussüsteemita keelatud;
- 2) kasta karjääris kaevise transportimisel ja killustiku tootmisel kasutatavaid teid, samuti mäeeraldise põhjaosast väljuvat väljaveoteed 100 meetri ulatuses mäeeraldise piirist;
 1. mäeeraldisel ja selle teenindusmaal maavara väljata, materjali purustada ja sorteerida ning väljavedu teostada ainult päevasel ajal kell 07.00 kuni 19.00 esmaspäevast reedeni;
 2. kooritud katendist rajada kuni 5 m kõrgused müratõkkevallid mäeeraldise põhja- ja läänepiirile.
 3. kaevandamise esimese kolme aasta jooksul seirata müra- ja tolmutaset lähimate elamute, Kivihindersi (katastritunnus 90701:001:0419, aadress: Kivihindersi, Borrby küla, Vormsi vald, Lääne maakond 91302), Lill-Kråka (katastritunnus 90701:001:0131, aadress: Lill-Kråka, Borrby küla, Vormsi vald, Lääne maakond 91302) ja Östery vkt 24 (katastritunnus 90701:001:0134, aadress: Lääne maakond, Vormsi vald, Borrby küla, Östery vkt 24) juures. Müra- ja tolmutaset seirata vähemalt kaks korda aastas karjääris töö maksimaalsel intensiivsusel. Seire aruanded esitada kaevandamisloa andjale. Esimese 3 aasta seiretulemuste analüüsi põhjal otsustab loa andja leevendusmeetmete ja edasise seire vajaduse.

III. OTSUSTUS

Arvestades eeltoodut ja võttes aluseks MaaPS § 48, ning Keskkonnaameti peadirektori 15.08.2016 käskkirja nr 1-1/16/306 „Osakondade põhimääruse kinnitamine“ lisa 1 „Keskkonnaosakonna põhimääruse kinnitamine“ ning tuginedes Vormsi Vallavolikogu 16.11.2017 otsusele nr 27, maavarade komisjoni 11.12.2017 istungi protokollilisele otsusele nr 17-189 ja Vormsi Vallavalitsuse taotlusele, otsustan:

3.1 Anda ettevõttele Vormsi Vallavalitsus maavara kaevandamise luba nr L.MK/330033 Borrby kruusamaardlas Borrby kruusakarjääri mäeeraldisel kehtivusajaga 15 aastat.

3.2 Jätta algamata keskkonnamõju hindamine Vormsi Vallavalitsuse maavara kaevandamise luba nr L.MK/330033 menetluses. Täiendavad keskkonnauuringud pole vajalikud.

3.3 Antavasse loasse kanda järgnevad andmed:

- 3.3.1 Loa omaja: Vormsi Vallavalitsus (registrikood 75022427; aadress Hullo küla, Vormsi vald, Lääne maakond, 91301);
- 3.3.2 Kaevandaja: Vormsi Vallavalitsus (registrikood 75022427; aadress Hullo küla, Vormsi vald, Lääne maakond, 91301);

- 3.3.3 Maardla: mäeeraldis asub Borrby kruusamaardlas. Maardla registrikaardi nr 935. Maardla põhimaavaraks on ehituskruus;
- 3.3.4 Mäeeraldis: Borrby kruusakarjäär, mäeeraldise liik on uus mäeeraldis. Mäeeraldise pindala on 7,94 ha ja asub Vormsi vallas;
- 3.3.5 Mäeeraldise teenindusmaa: pindala on 8,94 ha. Korrastamise suund on rohumaa ja metsamaa;
- 3.3.6 Geoloogiline uuringu aruande nimetus: M. Rammo, R. Sinisalu Borrby uuringuruumi geoloogiline uuring Läänemaal (varu seisuga 01.08.2015.a.). Varud on kinnitatud keskkonnaministri 22.10.2015 käskkirjaga nr 961;
- 3.3.7 Maavaravaru: mäeeraldise piires on ehituskruusa aktiivse tarbevaru kogus 115,5, millest kaevandataav on 112,5 tuh m³ ning ehitusliiva aktiivse tarbevaru kogus 30,0 tuh m³, millest kaevandataav on 30,0 tuh m³;
- 3.3.8 Maavara kasutusala: teedehitus ja tsiviilehitus;
- 3.3.9 Täiendavad tingimused:
 - 3.3.9.1 elektriliini mastide ja tugede ümbrusest võib kaevandada mitte ligemal kui 6 meetrit, et säilitada eelpoolnimetatute püsikindlus;
 - 3.3.9.2 elektriliini all kaevandamisel tagamaks ohutu töö teostamine ei tohi kaevandatava seadme ükski tööorgan ulatuda elektriliinile lähemale kui 2 meetrit;
 - 3.3.9.3 elektriliini kaitsevööndis tehtava töö korral tuleb tagada paigaldise terviklikkuse säilimine. Elektriliini või taristu vigastamisel peab töö teostaja kandma kõik kulud paigaldise tööseisukorra taastamiseks;
 - 3.3.9.4 tööde teostamisest elektriliini kaitsevööndis (10 meetrit elektriliini teljest kummalegi poole) eelnevalt teavitada Imatra Elekter AS-i kirjalikult või e-maili teel märkides ära tööde teostamise aja;
 - 3.3.9.5 kui tekib vajadus elektriliini teisaldamiseks peab töövõtja kandma kõik kulud sellise töö teostamiseks;
 - 3.3.9.6 purustus-sorteerimissõlme töö on ilma niisutussüsteemita keelatud;
 - 3.3.9.7 kasta karjääris kaevise transportimisel ja killustiku tootmisel kasutatavaid teid, samuti mäeeraldise põhjaosast väljuvat väljaveoteed 100 meetri ulatuses mäeeraldise piirist;
 - 3.3.9.8 mäeeraldisel ja selle teenindusmaal maavara väljata, materjali purustada ja sorteerida ning väljavedu teostada ainult päeval ajal kell 07.00 kuni 19.00 esmaspäevast reedeni;
 - 3.3.9.9 kooritud katendist rajada kuni 5 m kõrgused müratõkkevallid mäeeraldise põhja- ja läänepiirile;
 - 3.3.9.10 kaevandamise esimese kolme aasta jooksul seirata müra- ja tolmutaset lähimate elamute, Kivihindersi (katastritunnus 90701:001:0419, aadress: Kivihindersi, Borrby küla, Vormsi vald, Lääne maakond 91302), Lill-Kråka (katastritunnus 90701:001:0131, aadress: Lill-Kråka, Borrby küla, Vormsi vald, Lääne maakond 91302) ja Östery vkt 24 (katastritunnus 90701:001:0134, aadress: Lääne maakond, Vormsi vald, Borrby küla, Östery vkt 24) juures. Müra- ja tolmutaset seirata vähemalt kaks korda aastas karjääris töö maksimaalsel intensiivsusel. Seire aruanded esitada loa väljaandjale. Esimese 3 aasta seiretulemuste analüüsi põhjal otsustab loa andja leevendusmeetmete ja edasise seire vajaduse.

3.4 Avalikustada Vormsi Vallavalitsuse kaevandamisloa andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Maavara kaevandamise luba L.MK/330033 on kättesaadav Keskkonnaameti e-teenuste portaalis <https://eteenus.keskkonnaamet.ee>.

Käesolevat otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul loa teatavaks tegemisest, esitades vaide käesoleva haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Maria Karus
juhataja
maapõuebüroo

Saata: Vormsi Vallavalitsus (vv@vormsi.ee)

Teadmiseks: Maa-amet (maaamet@maaamet.ee); Tehnilise Järelevalve Amet (info@tja.ee)

Triinu Lember
maapõuespetsialist
maapõuebüroo